

Ons kenmerk:
Energiereregeling

Ministerie van Economische Zaken en Ministerie
van Klimaat en Groene Groei
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

Datum: 15 juli 2025

Onderwerp: reactie Energiereregeling

Geachte heer, mevrouw,

Wij hebben kennis genomen van het conceptvoorstel van de Energiereregeling, welke ter consultatie is aangeboden. Onderstaand vindt u onze reactie op dit conceptvoorstel. Aangezien de Consumentenbond de belangen van consumenten behartigt, richten wij ons in deze reactie vooral op bepalingen die consumenten raken. Wij hopen dat onderstaande reactie reden is tot het doorvoeren van enige wijzigingen.

t.a.v. Besluit 2.1.2. Artikel 1 maximale hoogte waarborgsom

Wij zijn blij dat ervoor gekozen is om de maximale hoogte van een waarborgsom, welke leveranciers in rekening brengen aan klanten met een verhoogd risico op een betalingsachterstand aan de hand van een kredietscore, te verminderen. In een gesprek met beleidsmedewerkers van het Ministerie van Klimaat & Groene Groei, is besproken dat een waarborgsom ter hoogte van maximaal 3 maandtermijnen, d.w.z. een vierde deel van de verwachte jaarafrekening, afdoende zou zijn om het risico van de leverancier af te dekken en redelijk is. Wij achten dit afdoende gezien de termijnen opgenomen in afdeling 2.4, zoals het versturen van 3 betalingsherinneringen met een nakomingstermijn van 14 dagen.

Helaas zien wij dat er in de Energiereregeling gekozen is voor een waarborgsom van maximaal een derde deel van de verwachte jaarafrekening. Wij hopen dat u dit aanpast naar een vierde deel van de verwachte jaarafrekening.

Daarnaast is een derde deel of een vierde deel van de jaarafrekening betalen als waarborgsom nog steeds een aanzienlijk bedrag. Wij betreuren het dat er geen maatregelen worden genomen om deze bedragen veilig te stellen bij bijvoorbeeld een faillissement van de leverancier door middel van een garantiefonds of een verplichte derdengeldenrekening. Wij zien graag dat er alsnog een regeling komt om de waarborgsommen veilig te stellen in situaties zoals een faillissement.

t.a.v. Paragraaf 2.1.2. Facturen

Facturen (jaarrekeningen) zijn ingewikkeld voor consumenten en elke leverancier heeft zijn eigen opzet. Daarbij staat er heel veel informatie in een jaarrekening waardoor het lastig is voor consumenten om snel te zien wat zij verbruiken en betalen.

Wij staan positief tegenover de uitbreidingen en aanpassen van de factuurinformatie die ten goede komen aan de begrijpbaarheid van facturen, zoals het verplicht stellen van een voorblad. Wij hebben echter ook een aantal aanvullingen/opmerkingen.

In de toelichting bij het conceptvoorstel Energieregeling staat op pagina 12:

“De factuur moet in duidelijke en begrijpelijke taal opgesteld worden. Ten tijde van een complexe energietransitie is dit nog belangrijker. De factuur in duidelijke en begrijpelijke taal houdt in dat leveranciers als uitgangspunt gebruikmaken van taal op een B1-niveau. Op deze manier is de factuur voor consumenten toegankelijk en beter te begrijpen.”

Dit lijkt niet in overeenstemming met artikel 3 en 3a Energieregeling. In deze artikelen staat enkel in lid 2 dat het voorblad bij de factuur in begrijpelijke taal moet zijn opgesteld. Wij zouden graag zien dat dit geldt voor de gehele factuur zoals ook geïmpliceerd wordt in de toelichting. Hiervoor zou in artikel 1 (frequentie factuur) lid 1 en 2 “in begrijpelijke taal” kunnen worden toegevoegd.

Daarnaast is er nu nog steeds ruimte voor leveranciers om de lay-out van een factuur en voorblad zelf te bepalen. Dit komt de vergelijkbaarheid niet ten goede. In artikel 18 lid 1 van Richtlijn (EU) 2019/944 (Elektriciteitsrichtlijn) is opgenomen: *“De lidstaten zorgen ervoor dat facturen en factureringsinformatie correct, gemakkelijk te begrijpen, duidelijk, beknopt en gebruiksvriendelijk zijn en zodanig worden gepresenteerd dat vergelijking door de eindafnemer wordt vergemakkelijkt.”* Wij pleiten dan ook voor uniformiteit in (de presentatie van) de facturen en het bijgeleverde voorblad zodat consumenten deze beter kunnen vergelijken. Dit zou bewerkstelligd kunnen worden door het opstellen van een vaste lay-out door de ACM voor facturen en bijbehorende voorbladen welke verplicht gebruikt dient te worden door leveranciers.

In artikel 3 lid 1 sub o is opgenomen dat een verwijzing naar een vergelijkingsinstrument als bedoeld in artikel 2.68 van de wet verplicht op de factuur moet staan. Hoewel wij het eens zijn met deze toevoeging, zijn wij van mening dat de gekozen formulering kan leiden tot een concurrentiestrijd of verdienmodel voor leveranciers. Voor wat betreft het verplicht beschikbaar stellen van tenminste één onafhankelijk vergelijkingsinstrument is gekozen voor een systeem waarbij de ACM vergelijkingsinstrumenten kan certificeren. Wanneer er sprake is van meerdere gecertificeerde vergelijkingsinstrumenten is het de vraag welke de leverancier op de factuur zal plaatsen, dit zou willekeur of een concurrentiestrijd en verdienmodel voor leveranciers op kunnen leveren. Dit kan voorkomen worden door de tekst aan te passen en aan te geven dat het moet gaan om een verwijzing naar alle gecertificeerde vergelijkingsinstrumenten. Er kan ook gekozen worden voor het vermelden van een verwijzing naar een overzichtspagina van de ACM waarop alle gecertificeerde vergelijkingsinstrumenten (inclusief weblink) staan vermeld.

Ten laatste merken wij ten aanzien van artikel 3a op dat in lid 2 het woord “is” achter “jaar” verplaatst zou moeten worden naar achter het woord “micro-onderneming”.

T.a.v. Paragraaf 2.1.8. Voorwaarden opzegvergoeding

Ten tijde van het opstellen van de Beleidsregel Redelijke opzegvergoeding vergunninghouders 2023 hebben wij de ACM van onze reactie voorzien. Daarnaast hebben wij eind 2024 in een gesprek met de ACM aangegeven welke vragen en klachten wij ontvangen en welke verbeterpunten wij zien. Het is goed om te lezen dat er met de omzetting van deze Beleidsregel naar de Energieregeling een aantal aanpassingen zijn gedaan, waaronder het vervallen van een voorlopige opzegvergoeding en daarmee het vastzetten van de definitieve opzegvergoeding voor 2 maanden. Wel zien wij nog kansen ter verbetering. Zo moet de berekening van de opzegvergoeding volgens artikel 4 kenbaar en navolgbaar zijn. Wij zouden dan ook graag zien dat het verplicht gesteld wordt om naast een vermelding van de hoogte van de opzegvergoeding ook de berekening met toelichting op de eindafrekening (factuur) te vermelden.

Daarnaast hebben wij al vaker gepleit voor een niet limitatieve opsomming van situaties die in ieder geval vallen onder de bijzonder omstandigheid, artikel 6, en zorgen voor een vermindering of op nihil

vaststellen van de opzegvergoeding. Denk hierbij aan situaties waarbij men verhuist naar een woning zonder gasaansluiting, in de bestaande woning van het gas afgaat (huur of koopwoningen) of duurzame maatregelen treft zoals het plaatsen van zonnepanelen, een warmtepomp of isolatie. Maar ook aan de situatie waarbij de eindgebruiker wordt overgenomen door een minder duurzame leverancier, verhuist naar een zorginstelling of overlijdt.

Ten laatste betreuren wij het dat er niet meer beperkingen zijn opgelegd aan het bonussysteem. Zoals eerder benoemd in onze position paper ziet de Consumentenbond dat veel leveranciers alleen nog kortingen aanbieden in de vorm van zogenoemde loyaliteitsbonussen. De loyaliteitsbonus keert de leverancier uit na het voltooien van een bepaalde contractperiode. Energievergelijkers verrekenen deze bonus in de maandtermijnen maar de leveranciers doen dit niet. Dit bemoeilijkt de vergelijking van contracten, geeft een vertekend beeld als het daadwerkelijke verbruik anders uitvalt dan het geschatte verbruik en zorgt voor verwarring bij consumenten die een hoger maandbedrag betalen. Ook leidt dit tot het risico dat consumenten de bonus mislopen bij faillissementen, zolang er geen garantiefonds is. De Consumentenbond pleit dan ook voor regulering, waarbij het alleen nog maar mogelijk is om een korting aan te bieden in financiële vorm. Die korting moet de leverancier meteen aan het begin van het contract, na afloop van de 14 dagen bedenktijd en binnen één maand na levering, aan de consument uitkeren. Hierdoor zijn de zogenoemde loyaliteitsbonussen niet meer mogelijk, lid 2 van artikel 7 kan dan komen te vervallen. Ten aanzien van lid 1 zouden wij graag zien dat de termijn onder sub b wordt aangepast van de tweede naar de eerste inning en dat de termijn onder sub c wordt aangepast van zes maanden naar drie maanden.

t.a.v. Wet 3.126.a Artikel 2 minimum informatie aansluit- en transportovereenkomst kleine aansluiting en Wet 2.28.2 Artikel 3 facilitering leverancier bij informatieverstrekking tussen distributiesysteembeheerder en aangeslotene

Kunt u toelichten waarom er in deze artikel is gekozen voor een keuze tussen: “het e-mailadres of het webadres van het contactformulier van de distributiesysteembeheerder”. Hiervoor is niet gekozen bij de leveranciers, daar is enkel het e-mailadres opgenomen. Wij zijn ook voorstander van het verplicht stellen van een e-mailadres omdat men bij een contactformulier beperkingen kan opleggen. Zo ontvangt de gebruiker niet altijd een bevestiging waardoor bewijs van het insturen van een vraag/klacht ontbreekt, kan de mogelijkheid tot het meesturen van bijlagen ontbreken en kan de grootte van de in te sturen tekst beperkt worden.

t.a.v. Wet 2.26.3b Artikel 5 hervatten levering

In dit artikel wordt gesproken over een redelijk termijn. Wij begrijpen dat een exacte of maximale termijn hier niet gewenst is maar zouden graag zien dat er wel een minimumtermijn wordt opgenomen. Dit zodat duidelijk is dat men bijvoorbeeld in ieder geval 4 weken de tijd heeft.

t.a.v. Wet 3.49.3 Artikel 1 lid 6

Deze wijziging is van belang voor het bepalen van onbalanskosten. Wij staan positief tegenover deze wijziging daar deze ervoor zorgt dat de onbalanskosten meer gebaseerd worden op daadwerkelijke metingen door de netbeheerders i.p.v. algemene profielen (van klanten).

Dit leidt ertoe dat sommigen leveranciers profiteren en anderen erop achter uitgaan ten opzichte van de oude situatie met profielen. Immers, aan een portfolio met relatief veel klanten die afwijken van het standaard profiel (bijvoorbeeld vanwege een elektrische auto of zonnepanelen) zullen in de nieuwe situatie waarschijnlijk meer onbalanskosten worden toegerekend en vice versa. Dit betekent ook dat de terugleverkosten waarmee consumenten te maken krijgen, althans het (voornaamste) gedeelte daarvan dat gebaseerd is op onbalanskosten, meer tussen leveranciers onderling zullen gaan verschillen en dat deze kosten meer op feitelijke data gebaseerd gaan worden.

Deze wijziging zou daarmee ook moeten zorgen voor veel meer transparantie inzake terugleverkosten, iets waar wij al langer voor pleiten. Op dit moment is het namelijk voor ons, maar ook voor de ACM, niet

mogelijk om te beoordelen of de terugleverkosten redelijk zijn en geen verdienmodel. Ook zou deze verandering kunnen leiden tot een betere prikkel voor leveranciers om de onbalans te verkleinen en daarmee kosten voor consumenten te verlagen.

Het zou een gemiste kans zijn als deze precisering van de onbalanskosten die aan leveranciers in rekening worden gebracht niet zou leiden tot beter toezicht op, en meer transparantie over, de door leveranciers doorberekende onbalanskosten aan consumenten. Daarom zouden wij in lijn met deze wijziging graag zien dat de netbeheerders de nieuwe data waarop de onbalanskostenverdeling gebaseerd wordt ook standaard (niet alleen op aanvraag) moeten delen met de ACM, zodat die beter (continu) toezicht kan houden op de redelijkheid van onbalanskosten.

Vraag 2

Zoals hierboven aangegeven pleit De Consumentenbond al sinds voor de invoering van de Beleidsregel Redelijke opzegvergoeding vergunninghouders 2023 voor een niet-uitputtende lijst om aan te duiden wat er onder de bijzondere omstandigheden valt. Het geeft consumenten en leveranciers duidelijkheid. Daarnaast voorkomt het willekeur bij leveranciers wanneer men per casus de beoordeling tot matiging of op nihil stellen van een opzegvergoeding beoordeelt. De ACM heeft eerder aangegeven dat consumenten contracten hierop kunnen vergelijken. Het is echter onze ervaring dat men hier bij het afsluiten van een contract niet naar kijkt, als leveranciers al in hun voorwaarden opnemen wat er onder bijzondere omstandigheden valt. Consumenten moeten daarnaast gestimuleerd worden om hun woning te verduurzamen, ook wanneer zij een vast contract hebben en willen overstappen. Daarnaast kunnen er onverwachte situaties ontstaan zoals een verhuizing naar een zorginstelling. Het is niet de bedoeling dat consumenten vanaf een bepaalde leeftijd geen vaste contracten meer durven af te sluiten in verband met een mogelijk hoge opzegvergoeding bij een onverwachte verhuizing of overlijden. Daarbij ontving de Consumentenbond meerdere vragen en klachten van consumenten waarvan de woning werd afgesloten van het gas of verhuisde naar een woning zonder gasaansluiting. Zij kregen te horen dat zij een opzegvergoeding moesten betalen. In de Energieregeling zou opgenomen kunnen worden dat men een dergelijke voorzienbare omstandigheid een bepaalde tijd van tevoren aan de leverancier moet melden, bijvoorbeeld 4 weken. Consumenten moeten gestimuleerd worden om hun woning te verduurzamen, ook wanneer zij een vast contract hebben en willen overstappen.

We zijn benieuwd naar uw reactie op onze verbeterpunten en zullen die desgewenst met plezier nader toelichten.

Hoogachtend,

Petra van der Aa
Belangenbehartiger Energie en Duurzaamheid
Consumentenbond